



WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-III.431.6.2022

Łódź, 28 czerwca 2022 r.

Zarząd Stowarzyszenia

„Mamy Wielkie Serca”

KRS: 0000003847

Stemplew 35

99-140 Świnice Warckie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 4 w związku z art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹, w okresie od 11 maja do 10 czerwca 2022 r., przeprowadzona została nieplanowana kontrola Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie², jako organizacji pożytku publicznego³, KRS: 0000003847, adres: Stemplew 35, 99-140 Świnice Warckie, woj. łódzkie.

Zakres kontroli: prawidłowość prowadzenia przez OPP działalności odpłatnej pożytku publicznego w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2020 r.

Kontrola została przeprowadzona przez zespół kontrolerów – pracowników oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, legitymujących się upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 4 maja 2022 r.⁴, w składzie:

- Paweł Remisz – p.o. Kierownika oddziału – kierownik zespołu,
- Izabela Pękońska – Młodszy Specjalista,
- Tomasz Kubera – Starszy Specjalista.

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie Stowarzyszenia i w siedzibie Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

¹ Tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1057. Na początek okresu objętego kontrolą obowiązywał publikator: tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 688. Dalej: ustawa OPP.

² Dalej: Stowarzyszenie, albo: organizacja.

³ Dalej: OPP.

⁴ Upoważnienia nr: 24/2022, 25/2022, 26/2022, akta kontroli, str. 4-6.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Ustaień dokonano na podstawie dokumentacji organizacji, wyjaśnień złożonych przez Prezesa i Skarbnika Zarządu Stowarzyszenia⁵ oraz dokumentacji pozyskanej samodzielnie przez organ kontroli.

Badaną działalność ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**⁶.

Zarząd organizacji uznaje się za podmiot odpowiedzialny za opisane w niniejszym dokumencie nieprawidłowości.

Ustalenia kontroli.

1. Podstawowe informacje o Stowarzyszeniu.

Jak stanowi Statut kontrolowanej organizacji⁷, Stowarzyszenie jest dobrowolną organizacją działającą na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach. Działalność Stowarzyszenia jest oparta na społecznej pracy jego członków. Organizacja prowadzi działalność pożytku publicznego (§ 1, 6, 8 Statutu).

Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia jego celem jest (§ 10):

- 1. Skupienie lokalnego społeczeństwa wokół idei spraw publicznych, a zwłaszcza rozwoju i promocji placówki kształcenia specjalnego w Stemplewie.*
- 2. Działanie na rzecz osób niepełnosprawnych, upowszechnianie i ochrona praw osób niepełnosprawnych, działania na rzecz integracji społecznej.*
- 3. Działanie na rzecz osób niepełnosprawnych i osób mających trudną sytuację życiową w zakresie oświaty, rehabilitacji, opieki, wychowania i profilaktyki.*
- 4. Działalność na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk marginalizowanych ze szczególnym uwzględnieniem środowisk wiejskich.*
- 5. Inicjowanie, wspieranie i prowadzenie edukacji społecznej oraz działalności w zakresie oświaty, kultury, ochrony środowiska, ekologii, ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego oraz promocji zdrowia, profilaktyki, sportu i rekreacji.*
- 6. Podejmowanie działań w zakresie pomocy społecznej, w tym także przez prowadzenie działalności charytatywnej i opiekuńczej oraz finansowe i pozafinansowe wspieranie dzieci i młodzieży oraz osób i rodzin w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.*

⁵ Wyjaśnienia pisemne z 12.05.2022 r., 26.05.2022 r., 1.06.2022 r., 9.06.2022 r., akta kontroli, str. 91-92, 211-213, 265 oraz materiał zgromadzony w formie elektronicznej.

⁶ Skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

⁷ Statut pobrano ze strony internetowej Stowarzyszenia. *S T A T U T S T O W A R Z Y S Z E N I A „MAMY WIELKIE SERCA” tekst ujednolicony z dnia 02.03.2019r.*, <https://serca.org.pl/statut/>, akta kontroli, str. 31-43. Wyjaśniono, że wersja Statutu zamieszczona na stronie internetowej jest aktualna.

7. *Niesienie prawnej, finansowej, rzeczowej, rehabilitacyjnej i psychologicznej pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych, losowych.*
8. *Upowszechnianie idei wolontariatu, organizowanie wolontariuszy do pracy społecznej.*
9. *Prowadzenie działalności wspomagającej informacyjnie i szkoleniowo organizacje pozarządowe oraz podmioty działające w zakresie pkt. 3 i 4 §10, w tym organizacje samorządowe.*
10. *Inicjowanie przedsięwzięć popularyzujących wiedzę o regionie, promowanie produktów lokalnych, rzemiosła, rękodzielnictwa itp.*
11. *Działanie na rzecz rozwoju gospodarczego gminy, powiatu, województwa i ich mieszkańców.*
12. *Prowadzenie działalności edukacyjnej i kształceniowej wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych, doskonalenie zawodowe nauczycieli.*
13. *Organizowanie i upowszechnianie kultury fizycznej, sportu, rekreacji, turystyki, agroturystyki, krajoznawstwa i wypoczynku dla dzieci, młodzieży i dorosłych; podnoszenie poziomu w/w działań.*
14. *Upowszechnienie swobód obywatelskich, zasad wolności, równości i praw człowieka, działania wspomagające rozwój demokracji, budowanie społeczeństwa obywatelskiego.*
15. *Działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów rybackich, promocji i rozwoju wędkarstwa.*
16. *Prowadzenie działań na rzecz propagowania i integracji z Unią Europejską.*
17. *Podnoszenie poziomu i jakości wychowania, w szczególności poprzez wspieranie ruchu harcerskiego w realizacji jego celów.*
18. *Propagowanie i wdrażanie zasad obronności, ratownictwa medycznego i przedmedycznego, działanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa.*
19. *Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości, rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.*
20. *Przeciwdziałanie i zapobieganie patologiom poprzez działania na rzecz profilaktyki i walki z nałogami. Kształtowanie pozytywnych postaw.*
21. *Reprezentowanie interesów zbiorowych członków wobec organów władzy publicznej,*
a Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez (§ 11):

1. *Stworzenie możliwości szerszego udziału i wypowiedania się w sprawach publicznych przez społeczeństwo gminy, powiatu i województwa.*
2. *Podjęcie działań i wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz rozwoju gospodarczego miejscowości Stemplew, gminy, Powiatu, bezpieczeństwa publicznego, bezrobocia⁸ oraz oświaty, kultury, ochrony środowiska, sportu i rekreacji.*
3. *Prowadzenie prac badawczych związanych z historią Stemplewa, Świnic Warckich, Łęczycy i okolic, a także utrwalanie i propagowanie wydarzeń współczesnych.*
4. *Współdziałanie i organizowanie imprez związanych z życiem regionu, kultywowanie tradycji religijnych i obyczajów.*
5. *Współpracę z organami samorządu terytorialnego, jednostkami kultury, oświaty, parafiami i stowarzyszeniami w zakresie edukacji społecznej i przyjętych celów działania.*
6. *Organizowanie kół, zespołów zainteresowań dla realizacji celów statutowych.*
7. *Wydawanie biuletynu informacyjnego, publikacji, gazetek, broszur i ulotek.*
8. *Prowadzenie różnych form pracy z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi, a zwłaszcza z osobami niepełnosprawnymi.*
9. *Współpraca z wolontariatem w realizacji zadań związanych z dziećmi i młodzieżą, promowanie idei wolontariatu.*
10. *Prowadzenie i zakładanie przedszkoli, szkół, placówek oświatowo-wychowawczych, placówek kształcenia ustawicznego, placówek artystycznych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, ośrodków szkolno-wychowawczych zgodnie z obowiązującym prawem oświatowym.*
11. *Prowadzenie i zakładanie placówek dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zwłaszcza osób niepełnosprawnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.*
12. *Organizowanie szkoleń, odczytów, sympozjów, konferencji, spotkań w celu realizacji zadań statutowych.*
13. *Podjęcie innych działań i inicjatyw w celu realizacji celów statutowych.*

⁸ Cytat ze Statutu.

Statutem wskazano, że organizacja może prowadzić działalność odpłatną i nieodpłatną pożytku publicznego. Dochód w całości przeznaczony jest na cele statutowe (§ 9). Stowarzyszenie nie prowadzi działalności gospodarczej (§ 7).

W *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2020 r.*⁹ organizacja podała, że prowadzono działalność odpłatną i nieodpłatną pożytku publicznego.

Jak stanowi art. 20 ust. 2 ustawy OPP, w przypadku stowarzyszeń działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie może być prowadzona wyłącznie na rzecz członków stowarzyszenia.

W tej kwestii złożono w toku kontroli obszerne informacje na temat prowadzonej działalności w kontekście wymienionego przepisu prawa. Ponadto organ kontroli uwzględnił informacje zawarte w *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2020 r.* Analiza danych sprawozdawczych pozwala stwierdzić, że Stowarzyszenie prowadziło działalność nie tylko na rzecz swoich członków – liczba odbiorców działań organizacji wyniosła 1500 osób fizycznych i 25 osób prawnych.

Tym samym wypełniono wymóg powołanego wcześniej przepisu ustawy OPP.

2. Organy Stowarzyszenia, ich zadania i wypełnienie kompetencji określonych ustawą OPP.

Stowarzyszenie składa się z kilku władz (organów) - § 20 - § 35 Statutu.

W tabeli wymieniono organy oraz ich kompetencje istotne z punktu widzenia kontroli.

| | |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Walne Zebranie Członków | <ul style="list-style-type: none">- najwyższa władza Stowarzyszenia,- rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej,- zatwierdza sprawozdanie merytoryczne i finansowe Stowarzyszenia za rok obrotowy,- uchwała roczny plan działania i budżetu Stowarzyszenia,- uchwała regulamin działalności władz Stowarzyszenia. |
| Zarząd | <ul style="list-style-type: none">- składa się z od 4 do 6 osób,- kieruje pracami Stowarzyszenia między Walnymi Zebraniem Członków,- opracowuje projekt rocznego planu działania i budżetu Stowarzyszenia oraz składa sprawozdania z ich wykonania Walnemu Zebraniu Członków,- zaciąga w imieniu Stowarzyszenia zobowiązania finansowe,- podejmuje uchwały o działalności odpłatnej w wybranym obszarze działalności pożytku publicznego,- zatwierdza wynik finansowy za rok obrotowy,- zatwierdza politykę rachunkowości. |
| Komisja Rewizyjna | <ul style="list-style-type: none">- kontroluje Stowarzyszenie, w tym wykonuje bieżącą kontrolę Zarządu, |

⁹ Dokument zgromadzony w formie elektronicznej.

| |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - przeprowadza bieżące kontrole, a co najmniej raz w roku kontroluje całokształt działalności statutowej Stowarzyszenia, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej i opłacania składek członkowskich, - występuje do Zarządu z wnioskami wynikającymi z kontroli oraz żąda wyjaśnień, - składa na Walnym Zebraniu Członków sprawozdania z przeprowadzonych kontroli wraz z oceną całokształtu działalności Stowarzyszenia. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

W skład Zarządu Stowarzyszenia wchodził: p. Andrzej Zielonka – Prezes, p. Agnieszka Dulas – Wiceprezes, p. Dominika Jankowska – Sekretarz, p. Elżbieta Łukasiewicz – Członek Zarządu, p. Beata Boniecka-Wincenciak – Członek Zarządu, p. Piotr Wawrzyniak – Skarbnik.

Komisję Rewizyjną tworzyli: p. Jan Limaszewski - Przewodniczący, p. Henryk Pęcherski – Sekretarz, p. Piotr Sowiński – Członek¹⁰.

W toku kontroli podano, że w okresie objętym kontrolą nie zaszły zmiany w składzie organów Stowarzyszenia¹¹. Ustalono jednak, że w 2020 r. uzupełniony został skład Komisji Rewizyjnej o 1 osobę, co nastąpiło na skutek rezygnacji z funkcji członka ww. organu 31 grudnia 2019 r.¹².

Ponadto w myśl § 15 ust. 1 pkt 2 Statutu członkowie zwyczajni Stowarzyszenia mają prawo do zgłaszania własnych uwag i wniosków do rozpatrzenia przez Zarząd i Walne Zebranie Członków.

W odniesieniu do wymienionych kompetencji ustalono, co następuje:

- 1) członkowie zwyczajni Stowarzyszenia w 2020 r. nie zgłaszali uwag i wniosków dotyczących odpłatnej działalności pożytku publicznego;
- 2) poinformowano, że Walne Zgromadzenie Członków zatwierdziło sprawozdanie merytoryczne i finansowe organizacji za 2020 r., przy czym w tym zakresie stwierdzono brak uporządkowania w odniesieniu do aktów wewnętrznych, którymi przyjmowano i zatwierdzano sprawozdania, co opisano poniżej.

Okazano 2 dokumenty o nazwach:

- *UCHWAŁA Nr 1/2021 Walnego Zebrania Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie z dnia 12.06.2021 w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia sprawozdania merytorycznego za rok 2020 z działalności Zarządu Stowarzyszenia,*

¹⁰ Skład organów Stowarzyszenia wskazano na podstawie danych zawartych w Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego i informacjach sprawozdawczych za 2020 r. Informacje sprawozdawcze pobrano ze strony internetowej Narodowego Instytutu Wolności. Odpis z KRS z 5.05.2022 r. Materiał w formie elektronicznej.

¹¹ Wyjaśnienia Prezesa i Skarbnika Zarządu Stowarzyszenia z 12.05.2022 r., akta kontroli, str. 265.

¹² *UCHWAŁA Nr 6/2020 Walnego Zebrania Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie z dnia 07.03.2020 r. w sprawie uzupełnienia i składu komisji rewizyjnej Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie, akta kontroli, str. 76.*

- UCHWAŁA Nr 2/2017 Walnego Zebrania Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie z dnia 12.06.2021 w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego z działalności Zarządu Stowarzyszenia za rok sprawozdawczo wyborczy 2021¹³.

Zauważa się, że druga z wymienionych uchwał zawiera w tytule wskazanie roku 2017. W uchwale natomiast zapisano, że Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia przyjmuje i zatwierdza sprawozdanie finansowe z działalności Zarządu za 2021 r.

Wobec powyższych ustaleń podkreślenia wymaga, że zgodnie ze Statutem Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia odrębnie:

- rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
- zatwierdza sprawozdanie merytoryczne i finansowe Stowarzyszenia (tj. organizacji jako całości) za rok obrotowy.

W odniesieniu do opisanego stanu faktycznego wyjaśniono, że pierwotnie przekazano kserokopię błędnej uchwały dotyczącej przyjęcia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego z materiałów przygotowanych na Walne Zgromadzenie. Uchwała ta została poprawiona podczas posiedzenia Walnego Zgromadzenia i przyjęta w prawidłowej formie (...). Walne Zgromadzenie Członków przyjęło i zatwierdziło odrębnymi uchwałami: sprawozdanie merytoryczne z działalności Stowarzyszenia (Uchwała nr 1/2021 z dnia 12-06-2021), sprawozdanie finansowe (Uchwała nr 2/2021 z dnia 12-06-2021). Po przedstawieniu sprawozdania przez Komisję Rewizyjną i złożenia wotum zaufania dla Zarządu zgodnie z punktem 9 porządku obrad przewodniczący zebrania otworzył dyskusję dotyczącą sprawozdania Komisji i wniosku o udzielenie absolutorium dla Zarządu. Ponieważ w czasie dyskusji nie wnoszono zastrzeżeń przystąpiono do głosowania nad udzieleniem absolutorium dla Zarządu (Uchwała nr 3/2021 z dnia 12-06-2021) które ostatecznie zatwierdza przedstawione sprawozdania (...).

Nawiązując do złożonych wyjaśnień przedstawia się następujące fakty – z wyjaśnieniami organizacja przedłożyła:

- Uchwałę Nr 2/2021 Walnego Zebrania Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie z dnia 12.06.2021 r. w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego z działalności Zarządu Stowarzyszenia za rok sprawozdawczo wyborczy 2020¹⁴,

¹³ Akta kontroli, str. 73-74.

¹⁴ Akta kontroli, str. 222-224.

- Uchwałę Nr 5/2020 Zarządu Stowarzyszenia Mamy Wielkie Serca w Stemplewie z dnia 6 marca 2020 roku w sprawie zatwierdzenia sprawozdania i wyniku finansowego za rok 2019¹⁵,
- Uchwałę Nr 2/2020 Walnego Zebrania Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie z dnia 07.03.2020 r. w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego z działalności Stowarzyszenia za rok 2019¹⁶.

Zatem, mając na względzie zgromadzony materiał dowodowy, w obszarze sprawozdawczości organizacji zauważa się nieuporządkowanie, co dotyczy aktów, którymi przyjmowano i zatwierdzano sprawozdania.

Przypomina się zatem, że wedle Statutu do kompetencji wyłącznie Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia należy:

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
- zatwierdzenie sprawozdań merytorycznych i finansowych Stowarzyszenia (a więc całej organizacji);

3) roczny plan działań i budżet Stowarzyszenia został opracowany przez Zarząd i przyjęty do realizacji przez Walne Zebranie Członków.

Przedstawiono stosowne dokumenty potwierdzające powyższe¹⁷. W planie pracy na 2020 r. wymieniono merytoryczne działania do zrealizowania, w harmonogramie działania zostały ułożone w układzie miesięcznym, zaś w planie finansowym na 2020 r. przewidziano przychody z tytułu odpłatnej działalności pożytku publicznego na poziomie 250 tys. zł, a koszty w ramach tego rodzaju działalności na poziomie również 250 tys.;

4) wyjaśniono, że Zarząd Stowarzyszenia (...) przedstawił podczas Walnego Zgromadzenia Członków opracowany roczny plan działań i budżet Stowarzyszenia, który zawierał zarówno działania z zakresu nieodpłatnej działalności jak i również odpłatnej. Wszystkie podejmowane działania są na bieżąco monitorowane przez Zarząd. W roku 2020 Zarząd Stowarzyszenia odbył 7 protokolowanych posiedzeń, na których były omawiane realizowane zadania. Ze względu na pandemię z zakresu odpłatnej działalności zostały jedynie zrealizowane zadania z zakresu kursów i szkoleń. Zaplanowana wycieczka do Albanii została ze względu na pandemię odwołana, a zebrane wpłaty zwrócone wpłacającym w całości;

¹⁵ Akta kontroli, str. 225.

¹⁶ Akta kontroli, str. 226.

¹⁷ UCHWAŁA Nr 4/2020 Walnego Zebrania Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie z dnia 07.03.2020 r. w sprawie zatwierdzenia rocznego planu pracy i harmonogramu Stowarzyszenia na rok 2020, UCHWAŁA Nr 5/2020 Walnego Zebrania Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie z dnia 07.03.2020 r. w sprawie budżetu Stowarzyszenia na rok 2020, akta kontroli, str. 77-89.

5) podano, że *Komisja Rewizyjna na bieżąco monitoruje podejmowane działania przez Zarząd Stowarzyszenia. W dniu 2 grudnia 2020 r. przeprowadziła analizę dokumentów finansowych Stowarzyszenia za 2020 r. Protokół z kontroli finansowej Komisja Rewizyjna przedstawiła podczas Walnego Zgromadzenia Członków po przedstawieniu sprawozdań z działalności przez Zarząd. Komisja nie wносиła żadnych uwag co do podejmowanych działań przez Zarząd Stowarzyszenia z zakresu działalności nieodpłatnej oraz odpłatnej i wniosowała o udzielenie wotum zaufania dla Zarządu.*

Okazano *Protokół z kontroli finansowej za 2020 rok*¹⁸. Analiza dokumentu wskazuje, że Komisja Rewizyjna dokonała przeglądu dokumentów finansowych organizacji. Z dokumentu nie wynikają zastrzeżenia do prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego. Komisja Rewizyjna zauważyła jednak, że z uwagi na stan epidemii wielu planowanych działań nie udało się zrealizować w 2020 r., co jest informacją wiarygodną. Podano także, w odniesieniu do rachunkowości organizacji, że plan kont został dostosowany do realizowanych zadań.

Ustalono również, że Zarząd Stowarzyszenia zatwierdził sprawozdanie i wynik finansowy za 2020 r.¹⁹.

Odnośnie do kompetencji Walnego Zebrania Członków w zakresie uchwalenia regulaminu działalności władz Stowarzyszenia ustalono, że w 2005 r. zostały przyjęte 2 regulaminy: Zarządu Stowarzyszenia oraz Komisji Rewizyjnej²⁰, przy czym zwraca się uwagę, że regulamin Zarządu Stowarzyszenia został wprowadzony uchwałą Zarządu, nie zaś Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia. Mając na uwadze, że fakt ten odnosi się do okresu nieobjętego kontrolą, odstępuje się od oceny wskazanego stanu.

Natomiast w tym miejscu warto wskazać, że regulamin Komisji Rewizyjnej potwierdza jej charakter jako organu kontroli i nadzoru OPP, ponieważ normuje sposób prowadzenia kontroli w OPP.

3. Uregulowania wewnętrzne organizacji w kontekście odpłatnej działalności pożytku publicznego. Ustalenia w zakresie ewidencji księgowej organizacji.

¹⁸ Akta kontroli, str. 90.

¹⁹ UCHWAŁA Nr 1/2021 Zarządu Stowarzyszenia Mamy Wielkie Serca w Stemplewie z dnia 8 kwietnia 2021 roku w sprawie zatwierdzenia sprawozdania i wyniku finansowego za rok 2020, akta kontroli, str. 75.

²⁰ Wprowadzone: UCHWAŁA Nr 2/2005 IV Walnego zebrania Członków stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” z dnia 28 stycznia 2005 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Komisji Rewizyjnej, UCHWAŁA Nr 2/2005 Zarządu stowarzyszenia z dnia 27 stycznia 2005 r. REGULAMIN ZARZĄDU STOWARZYSZENIA „MAMY WIELKIE SERCA” W ŚWINICACH WARCKICH, akta kontroli, str. 214-216, 218-220.

W obszarze odpłatnej działalności pożytku publicznego Statutem wprowadzono możliwość prowadzenia tego rodzaju działalności, co już wcześniej podano - § 9. Poza tym Statut określa, że jednym ze źródeł majątku i funduszy Stowarzyszenia są dochody z własnej działalności (§ 36 ust. 1 lit. e). Fundusze Stowarzyszenia są przeznaczone na prowadzenie działalności statutowej według planów finansowych uchwalonych przez Walne Zebranie Członków (§ 38 Statutu). W odniesieniu do ostatniej z powołanych regulacji złożono stosowne wyjaśnienia, co do których nie wnosi się uwag.

W organizacji funkcjonowała polityka rachunkowości przyjęta *Uchwałą nr 6/2018 Zarządu Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” w Stemplewie z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) Rachunkowości w Stowarzyszeniu Mamy Wielkie Serca w Stemplewie*²¹. Dokument, który wszedł w życie 1 stycznia 2018 r., określa, m.in.:

- prowadzenie przez organizację pełnej księgowości,
- odpowiedzialność Zarządu Stowarzyszenia za prawidłową i rzetelną politykę rachunkowości,
- prowadzenie ksiąg rachunkowych w biurze organizacji.

W tym względzie podano, że rachunkowość OPP była prowadzona nieodpłatnie przez Skarbnika Stowarzyszenia,

- okres stanowiący rok obrotowy – od 1 stycznia do 31 grudnia roku kalendarzowego,
- ewidencjonowanie i rozliczanie kosztów na kontach księgowych, w tym analitycznych, zespołu „4”,
- podział kosztów na koszty działalności statutowej (odpłatnej i nieodpłatnej) oraz koszty administracyjne.

Ustalenia kontroli potwierdzają dywersyfikację kosztów w organizacji,

- plan kont księgowych z ich opisem.

W zakresie kont księgowych stwierdzono odrębne konta dedykowane ewidencjonowaniu zdarzeń gospodarczych w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego:

- 401-2 *Koszty działalności statutowej odpłatnej.*

²¹ Akta kontroli, str. 46-68.

Wyjaśniono, iż wskazanego konta brak jest w planie kont i polityce rachunkowości. Jednak konto zostało przewidziane w uregulowaniach wewnętrznych OPP, zaś polityka rachunkowości zawiera opis przeznaczenia konta,

- 404-02 *Nadwyżka kosztów nad przychodami / działalność odpłatna,*
- 405-02 *NKUP działalności odpłatnej,*
- 710-01 *Przychody działalności statutowej odpłatnej Odpłatna działalność / Projekt nr ...*

W opisie konta zawarto wskazanie, że służy ono do ewidencji przewidzianej Statutem przychodów z odpłatnego świadczenia usługi lub sprzedaży towarów / produktów. Całkowity zysk z takich działań jest przeznaczony na cele statutowe,

- 720-2 *Nadwyżka przychodów nad kosztami z roku ubiegłego Działalność statutowa odpłatna,*
- 799-02 *Przychody z działalności odpłatnej.*

Okazano także dodatkowy plan kont – jak wynika z dokumentu, stanowi on wydruk z systemu księgowego stosowanego w 2020 r.²². W planie ujawniono następujące konta księgowe:

- 401-02 *Koszty działalności statutowej ODPLATNEJ,*
- 401-02-01 *Wypoczynek Dzieci i młodzieży,*
- 401-02-02 *Kursy i Szkolenia,*
- 401-02-03 *Turnus Rehabilitacyjny,*
- 401-02-04 *Ogólnopolski Zlot Drużyn Harcerskich,*
- 401-02-05 *Wycieczka do Albanii,*
- 710 *PRZYCHODY Z DZIAŁ. STATUT. ODPLATNEJ,*
- 710-01 *Wycieczki turystyczno-krajoznawcze,*
- 710-02 *Organizacja Kursów i Szkoleń,*
- 710-03 *Wypoczynek Dzieci i Młodzieży,*
- 710-04 *Organizacja spotkania integracyjnego,*
- 710-05 *Ogólnopolski Zlot Drużyn Harcerskich,*
- 710-06 *Turnus Rehabilitacyjny.*

²² Akta kontroli, str. 69-72.

Poniżej podano konta księgowe oraz wskazano obroty na nich za 2020 r.²³.
W koniecznych przypadkach zamieszczono dodatkowe komentarze.

| Konto księgowe | Obroty na koncie / uwagi |
|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 401-2 | Nie przedstawiono wydruków z ewidencji księgowej, wyjaśniono, że konto nie istnieje. Jednak ustalenia kontroli wskazują, że konto przewidziane zostało polityką rachunkowości. |
| 401-02 oraz 2 konta analityczne: 401-02-01 401-02-02 | Obroty: 3 950. Kwota zgodna z kwotą wykazaną w sprawozdawczości OPP za 2020 r. |
| 401-02-03 | Obroty: 0. |
| 401-02-04 | Obroty: 0. |
| 401-02-05 | Obroty: 0. |
| 404-02 | Przedstawiono wydruk z konta 404 Obroty: 0. |
| 405-02 | Przedstawiono wydruk z konta 405 Obroty: 0. |
| 710-01 | Przedstawiono wydruk z konta 710, przy czym zapisy w ewidencji konta 710 obejmują w istocie zapisy na 3 kontach analitycznych: 710-01, 710-02, 710-03. Łączne obroty: 36 450. Kwota zgodna z kwotą wykazaną w sprawozdawczości OPP za 2020 r. |
| 710-04 | Obroty: 0. |
| 710-05 | Obroty: 0. |
| 710-06 | Obroty: 0. |
| 720-2 | Przedstawiono wydruk z konta 720. Obroty: 0. Konto dotyczy nadwyżki przychodów nad kosztami z roku ubiegłego, jednak brak na nim zapisów, pomimo istnienia takiej nadwyżki. |
| 799-02 | Przedstawiono wydruk z konta 799. Obroty: 0. |

Ustalono ponadto, że na 3 kontach księgowych: 402-02-01 *Zużycie materiałów i energii*, 402-02-06 *Pozostałe*, 900-02 *Kursy i szkolenia* także ewidencjonowano operacje gospodarcze związane z odpłatną działalnością pożytku publicznego²⁴:

1) na koncie 402-02-01 zarejestrowano 2 dowody księgowe na łączną kwotę 352,66 zł dotyczące zakupu: pieczywa, znaczków pocztowych²⁵. Oba wydatki nie zostały wliczone w sprawozdawczości organizacji za 2020 r. do kosztów odpłatnej działalności pożytku publicznego (w dalszej części niniejszego dokumentu zawarto informacje o tym, co zostało zaliczone do ww. kosztów).

Odnośnie do dowodu księgowego związanego z zakupem pieczywa wyjaśniono, że został on błędnie zakwalifikowany w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego,

²³ Wydruki z ewidencji księgowej, akta kontroli, str. 229-240.

²⁴ Akta kontroli, str. 241-243.

²⁵ Dowody księgowe nr: 774/20/PIEK, na kwotę 22,66 zł; 7/2020, na kwotę 330 zł.

natomiast wydatek na zakup znaczków pocztowych został przypisany do kosztów administracyjnych, które są wspólne dla obu rodzajów działalności pożytku publicznego. Przyjęto złożone wyjaśnienia dotyczące kosztów administracyjnych.

Omawiane dowody księgowe zostały należycie opisane i podpisane przez przedstawicieli Stowarzyszenia²⁶. Dowód księgowy związany z zakupem znaczków pocztowych zawiera opis dotyczący przeznaczenia wydatku w ramach odpłatnej działalności organizacji, tymczasem, co zasygnalizowano wcześniej, wydatek nie został zaliczony w sprawozdawczości do odpłatnej działalności pożytku publicznego, co należy ocenić jako nieprawidłowość;

2) na koncie 402-02-06 odnotowano 5 dowodów księgowych – raportów kasowych, na łączną kwotę 2 121 zł. Podano, że przedmiotowe dowody związane były z delegacjami służbowymi – wyjazdami w celu przygotowania i organizacji kursów, szkoleń, wypoczynku dzieci i młodzieży oraz wyjazdów turystyczno-krajoznawczych.

Okazano stosowne komplety dowodów księgowych dotyczących wskazanych wydatków: raporty kasowe, dokumenty KW (*kasa wypłaci*), polecenia wyjazdu służbowego, rachunki kosztów podróży, paragony fiskalne²⁷.

Wydatki nie zostały wliczone, w sprawozdawczości organizacji za 2020 r., do kosztów odpłatnej działalności pożytku publicznego. Wyjaśniono, że także zaliczono je do kosztów administracyjnych, które są wspólne dla obu rodzajów działalności pożytku publicznego. Przyjęto złożone wyjaśnienia dotyczące kosztów administracyjnych;

3) na koncie 900-02, w ramach ewidencji pozabilansowej, odnotowano 14 zapisów odnoszących się do porozumień zawartych z wolontariuszami organizacji, którzy prowadzili szkolenia²⁸. Za organizację i prowadzenie szkoleń Stowarzyszenie uzyskało przychody, w łącznej kwocie 20 000 zł (o czym mowa również w dalszej części dokumentu).

Opisane ustalenia oznaczają, że badana OPP wypełniła wymóg art. 10 ust. 1 ustawy OPP, zgodnie z którym prowadzenie przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 2–4: 1) nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, 2) odpłatnej działalności pożytku publicznego lub 3) działalności gospodarczej – wymaga rachunkowego

²⁶ Akta kontroli, str. 267-271.

²⁷ Akta kontroli, str. 273-293.

²⁸ Zapisy obejmują następujące opisy, m.in.: *Porozumienie (...), Wolontariat – pozabilansowo*, kwotę oraz wskazanie, z kim zawarto porozumienie i czego ono dotyczyło. W odniesieniu do ustalenia wskazanego w pkt 3 w toku kontroli przeprowadzono szerszą weryfikację prowadzącą do ustalenia stanu faktycznego, co opisano w protokole kontroli, podpisanym przez przedstawicieli OPP.

wyodrębnienia tych form działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności, z zastrzeżeniem przepisów o rachunkowości.

4. Prowadzenie odpłatnej działalności pożytku publicznego. Dokumentacja związana z badanym rodzajem działalności Stowarzyszenia.

W sprawozdawczości organizacji za 2020 r.²⁹ podano, że przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego wyniosły 36 450 zł.

Wskazano, że kwota podana w sprawozdawczości OPP za 2020 r. wynika z ewidencji 2 kont księgowych: 710-02 i 710-03³⁰, jednak badanie ewidencji księgowej wykazało, że powyższa kwota wynika z ewidencji w istocie 3 kont księgowych analitycznych: 710-01, 710-02, 710-03³¹.

Jak określono w ewidencji księgowej, przychody pochodziły z tytułów:

- 6 szkoleń Rady Pedagogicznej – odbiorcą szkoleń był Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych i Rehabilitacyjnych w Stemplewie. Przychody uzyskano na podstawie faktur VAT wystawionych przez Stowarzyszenie na łączną kwotę 19 000 zł. Do dowodów księgowych dołączono dodatkowe dokumenty związane z przychodami³²,
- szkolenia finansowo-księgowego – odbiorcą szkolenia była ww. jednostka. Przychód uzyskano na podstawie faktury VAT wystawionej przez Stowarzyszenie na kwotę 1 000 zł. Do dowodu księgowego dołączono dodatkowe dokumenty związane z przychodami³³,
- przeksięgowania rozliczeń międzyokresowych z 2019 r. w kwocie 1 450 zł³⁴,
- dofinansowania przez Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników³⁵ – kwota 15 000 zł, na podstawie umowy *o wsparcie* z 11 czerwca 2019 r.³⁶. Mając na uwadze źródło i charakter sfinansowania przychodu zadano pytanie w kwestii, czy przychód nie powinien zostać zakwalifikowany w granicach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego. Uzyskano wyjaśnienia o treści: *W roku 2019 Stowarzyszenie było organizatorem wycieczki Dzieci i Młodzieży z dofinansowaniem FSUSR w Warszawie. W wycieczce brali udział osoby, które dopłacały do wycieczki oraz osoby, które pokrywały 100% kosztów oraz korzystały*

²⁹ Wykazano tożsame dane finansowe w sprawozdaniu merytorycznym i finansowym OPP.

³⁰ Wydruki z ewidencji księgowej, akta kontroli, str. 94-95.

³¹ Akta kontroli, str. 232-234.

³² Akta kontroli, str. 109-192.

³³ Akta kontroli, str. 193-200.

³⁴ PK nr 1/07/2020, akta kontroli, str. 201.

³⁵ Dalej: Fundusz.

³⁶ Akta kontroli, str. 202, 244-257.

z dofinansowania ze środków SMWS. Na realizację zadania Stowarzyszenie otrzymało tylko 1 transzę dofinansowania. W chwili organizacji wypoczynku Stowarzyszenie musiało pokryć brakującą kwotę dofinansowania z własnych środków. Dopiero po rozliczeniu całości wyjazdu, przedstawieniu faktur i stwierdzeniu prawidłowości rozliczenia Stowarzyszenie otrzymało 2 transzę dofinansowania. Ponieważ zadanie było w części pokrywane z wpłat uczestników, w części ze środków Stowarzyszenia i w części z dofinansowania bardzo trudno było rozgraniczyć koszty i przychody w podziale na działalność odpłatną i nieodpłatną po zakończeniu zadania i zakończeniu roku obrachunkowego 2019. W związku z tym zwrot 2 transzy został księgowany na koncie działalności odpłatnej. Na kontach działalności nieodpłatnej są księgowane przychody z realizacji zadań bez pobierania jakichkolwiek dodatkowych opłat.

Nawiązując do wyjaśnień, zauważa się, że umowa stanowiła o dofinansowaniu przez Fundusz do kwoty 30 000 zł, wkładzie własnym OPP oraz finansowaniu z wpłat rodziców / opiekunów prawnych, zatem zakładała dywersyfikację źródeł finansowania. Ponadto umowa określała zarówno kwotę dofinansowania przez Fundusz jak i procentowy udział dofinansowania z pozostałych źródeł. Zatem możliwe było rozdzielanie, w ewidencji księgowej, kwot pochodzących z różnych źródeł finansowania.

Z kolei koszty działalności odpłatnej pożytku publicznego wyniosły 3 950 zł³⁷.

Ustalono, że kwota podana wyżej wynika z ewidencji 1 konta księgowego: 401-02-02³⁸.

Na ww. koncie księgowym zaewidencjonowano 2 dowody księgowe³⁹, wystawione za: kurs podstaw rachunkowości - na kwotę 1450 zł, za szkolenie *Opiekun osób niepełnosprawnych* – na kwotę 2,5 tys. zł.

Oba dowody księgowe (faktury VAT) zostały podpisane przez Prezesa Zarządu Stowarzyszenia oraz opisane przez ww. osobę i Skarbnika Zarządu Stowarzyszenia. Opisy zawierają adnotację o zatwierdzeniu do wypłaty oraz wskazanie dekretacji księgowej. Ponadto w ramach opisów zawarto informację o przeznaczeniu wydatków. Zauważa się także,

³⁷ Wykazano tożsame dane finansowe w sprawozdaniu merytorycznym i finansowym OPP.

³⁸ Wydruk z ewidencji księgowej, akta kontroli, str. 96.

³⁹ 1) F-ra pro forma nr FPRO/MS/20/0002 z 3 lipca 2020 r., wystawiona przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa, ul. Górnośląska 5; 7 lipca 2020 r. została wystawiona faktura VAT nr FZAL/SZ/MS/07/20/0030; 2) f-ra VAT nr FS/KŁ/97/2020 z 13 listopada 2020 r., wystawiona przez Z.D.Z. w Warszawie Centrum Kształcenia w Kutnie Ośrodek Kształcenia Zawodowego, Łęczycza, ul. Bitwy nad Bzurą 1. Dowody księgowe z dołączonymi do nich dokumentami, akta kontroli, str. 97-108.

że do dowodów księgowych dołączono dodatkowe dokumenty związane z poniesionymi wydatkami⁴⁰.

Z punktu widzenia wymogów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴¹ dotyczących dowodów księgowych, do zbadanych dowodów nie wnosi się uwag.

Reasumując, dane finansowe ujęte w sprawozdaniach organizacji za 2020 r. są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wniosek ten dotyczy kont księgowych wykazanych w niniejszym punkcie wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy OPP organizacją pożytku publicznego może być organizacja pozarządowa oraz podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4, z zastrzeżeniem art. 21, która spełnia łącznie następujące wymagania: (...) nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznacza na działalność, o której mowa w pkt 1.

Jak wskazano wcześniej, stwierdzono, że Zarząd Stowarzyszenia zatwierdził sprawozdanie i wynik finansowy za 2020 r.⁴². W stosownej uchwale Zarząd postanowił o przeznaczeniu dochodu organizacji w kwocie 122 421,29 zł na statutową działalność pożytku publicznego.

Również w okresie objętym kontrolą, tj. w 2020 r., Zarząd Stowarzyszenia podjął uchwałę z 6 marca 2020 r. w sprawie wyniku finansowego za 2019 r. - nadwyżka przychodów nad kosztami została przeznaczona na działalność statutową oraz na zwiększenie Funduszu Statutowego⁴³.

5. Podsumowanie ustaleń kontroli.

Kontrolą objęto środki finansowe w łącznej wysokości **42 873,66 zł**.

Ustalenia kontroli, oparte o: zbadaną dokumentację organizacji, udzielone wyjaśnienia, wskazują na wydatkowanie środków finansowych w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego, na cele statutowe. Wymagane jest jednak podjęcie działań sygnalizowanych w zaleceniach pokontrolnych.

⁴⁰ 4 zaświadczenia o ukończeniu kursu *Opiekun osób niepełnosprawnych*, 2 podania o sfinansowanie kursu księgowości.

⁴¹ Dz. U. z 2019 r., poz. 351 t.j. - publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą.

⁴² UCHWAŁA Nr 1/2021 Zarządu Stowarzyszenia Mamy Wielkie Serca w Stemplewie z dnia 8 kwietnia 2021 roku w sprawie zatwierdzenia sprawozdania i wyniku finansowego za rok 2020, akta kontroli, str. 75.

⁴³ UCHWAŁA nr 5/2020 Zarządu Stowarzyszenia Mamy Wielkie Serca w Stemplewie z dnia 6 marca 2020 roku w sprawie zatwierdzenia sprawozdania i wyniku finansowego za rok 2019, akta kontroli, str. 225.

Zalecenia pokontrolne.

Mając na względzie ustalenia opisane w niniejszym dokumencie zalecam organizacji, przy uwzględnieniu wcześniej opisanych uwag:

- 1) uporządkowanie obszaru wewnętrznych aktów organizacji, którymi przyjmuje się i zatwierdza sprawozdania. Jak powoływano już wcześniej, wedle Statutu Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia:
 - rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
 - zatwierdza sprawozdanie merytoryczne i finansowe Stowarzyszenia za rok obrotowy;
- 2) prawidłowe księgowanie wydatków.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 32 ustawy OPP wystąpienie pokontrolne zawiera ocenę stanu faktycznego wynikającą z ustaleń zawartych w protokole kontroli, w tym opis ustalonych uchybień, z uwzględnieniem przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie, a także termin usunięcia uchybień, nie krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

Wobec powyższego proszę o przedłożenie stosownej informacji w terminie **30 dni** od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Tobiasz Bocheński